

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

TISKOVÁ ZPRÁVA

Sadební materiál pro specifická stanoviště vyžaduje pečlivý přístup

Strnady – 4. února 2019 – Jsou místa, kde se sadebnímu materiálu lesních dřevin vypěstovanému standardním způsobem jen těžko daří. Jedná se například o bývalé zemědělské půdy, rekultivované plochy nebo třeba mrazové polohy. Pro obnovu lesa mohou v těchto (a dalších níže uvedených) případech lesní hospodáři využít speciální technologii listnatých poloodrostků a odrostků nové generace, zkráceně **PONG**.

Touto technologií se dlouhodobě zabývají odborníci na pěstování lesa a školkařství z VÚLHM, Výzkumné stanice v Opočně. Spolu s kolegy ze školkařského provozu a dalšími odborníky na lesní školkařství jsou autory příruček pro majitele lesa a lesní hospodáře, díky kterým lze metodu pěstování PONG snáze uvést do praxe. Nyní ve spolupráci s experty na pěstování lesů FLD ČZU v Praze, lesními školkaři a odborníkem v oboru pomalu rozpustných ekologických hnojiv, zpracovali certifikovanou metodiku **Postupy pro zalesňování degradovaných a rekultivovaných stanovišť s využitím PONG**. Výzkum finančně podpořila Technologická agentura České republiky.

Příručka poskytuje metodická doporučení a praktické postupy pro širší využívání sadebního materiálu kategorie listnatých poloodrostků a odrostků nové generace při zakládání lesa na vybraných ekologicky nebo produkčně specifických lesních stanovištích a na modelových typech pozemků určených k obnově lesa, k zalesnění a k lesnické rekultivaci.

Potřeba přeměny lesa (vnášení listnáčů do stávající struktury porostů) motivuje k hledání inovativních pěstebních postupů včetně vyhledávání zdokumentovaných dřívějších lesnických zkušeností, na které by bylo vhodné navázat. Téma prostokořenných poloodrostků a odrostků (PPO) listnatých dřevin k takovému přístupu vybízí.

Výsadby poloodrostků a odrostků buku lesního na Lesní správě Dobříš; autor Jarmila Nárovcová

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Společným úsilím výzkumné a aplikační sféry se podařilo detailně rozpracovat technologii pěstování PPO v lesních školkách a v provozním měřítku tuto technologii uplatnit a zavést ve školkařských provozech **v Novém Městě pod Smrkem** (majitel Ivo Machovič) a **v Sepekově** (majitel Pavel Burda).

Podle české technické normy ČSN 48 2115 Sadební materiál lesních dřevin je k zařazení do kategorie poloodrostků zapotřebí, aby SMLD byl ve školkách pěstován dvojnásobným školkováním, podřezáváním kořenů nebo přesazením do obalu, popřípadě různou kombinací dvou z uvedených tří dílčích pěstebních způsobů úprav kořenového systému rostlin, a aby dosahoval výšku nadzemní části u listnáčů nejméně 81 cm. Když uvedeným způsobem pěstovaný SMLD dosáhne výšky nadzemní části od 121 do 250 cm, jedná se o odrostek.

*„Nadějným rysem pro uplatnění PONG je relativně široká potenciální oblast jejich využití, která nespadá výhradně do sféry lesnického hospodaření. Nabízí se **možnost využití také při nejrozličnějších aktivitách spojených s péčí o krajinu**, zejména s ozeleňováním krajiny včetně lesnických (biotechnických) rekultivací nebo se zakládáním břehových porostů apod., resp. všude tam, kde se preferuje rychlé zakrytí půdy kulturou lesních dřevin,“* uvádějí autoři.

Upozorňují, že technologie klade vysoké nároky na **striktní dodržování zásad správné manipulace** se SMLD během zalesňování a také během skladování a přepravy, na adekvátní přípravu stanoviště a půdy pro zalesňování a na důkladnou a technologicky správnou přípravu výsadbových jamek.

Pokusná výsadba jeřábu ptačího na lokalitě Jizerka–Panelka, foto archiv VÚLHM

Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i.

Školkařské výpěstky typu poloodrostků a odrostků nové generace se uplatňují v těchto případech:

- stanoviště se silným vlivem buřene (třtina, ostružiníky apod.), tj. živinově bohatá stanoviště, bývalé zemědělské půdy, staré (obtížně zalesnitelné) holiny na pozemcích určených k plnění funkcí lesa;
- vylepšování výsadeb provedených klasickými technologiemi, zejména na rozsáhlejších (kalamitních) holinách;
- klimaticky exponované lokality v mrazových polohách;
- lokality s opakovaným nezdarem obnovy lesa;
- podsadby a prosadby při rekonstrukci porostů náhradních dřevin;
- vnášení melioračních a zpevňujících dřevin do kultury základní dřeviny vzniklé přirozenou obnovou; – obohacování druhové skladby při obnově stejnorodých (zejména jehličnatých) porostů;
- pro možnost kombinace PONG s individuální ochranou proti zvěři (tubusy, oplůtky, případně malé oplocenky atd.) se nabízí uplatnění v podmínkách, kde jsou založené lesní kultury neúměrně atakovány lesní zvěří.

*„Podstatným novým rysem pro PONG je jejich uvádění do oběhu výhradně prostřednictvím **smluvního pěstitelství**, které si nese všechny znaky pěstování SMLD tzv. na míru. **Technologie pěstování PONG vyžaduje školkařské provozy, které disponují nejméně dvěma základními předpoklady: odpovídající agrotechnické vlastnosti půd lesních školek a strojní vybavenost,**“* upozorňují autoři. Kromě strojů a nářadí na zpracování orničního profilu, přihnojení a aplikace chemických látek je používán speciální školkovací stroj a také vyzvedávací zařízení pracující do hloubky 50 cm.

Metodika podrobně popisuje například přednosti a možná rizika spojená s výsadbami PONG, aspekty a okolnosti související s hnojením při obnově lesa, zásady správné lesnické provozní praxe při uplatňování PONG. Příručka též poukazuje na ekonomický přínos, který se při využití technologie projeví snížením nákladů na zalesnění.

Metodika je ke stažení na stránkách VÚLHM:

http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnický_průvodce/LP_1_18.pdf

Další metodiky k tématu PONG:

http://www.vulhm.cz/sites/File/vydavatelstva_cinnost/lesnický_průvodce/LP_2_2018_na_web.pdf

<http://www.vulhm.cz/sites/files/Informatika/LP-03-2015-PONG.pdf>

Více informací o této technologii najdete také zde:

http://www.vulhm.cz/vystupy_projektu_qj1220331

http://www.vulhm.cz/vystupy_projektu_ta04021671

http://www.vulhm.cz/realizacni_vystupy_pracovniku_laboratore_1175.2

<http://www.listnace.cz/index.php?akce=publikace>

Kontaktní údaje: Ing. Pavel Burda, Ph.D., e-mail: info@pavelburda.cz, Burda Lesní školky

Ing. Jarmila Nárovcová, Ph.D., Ing. Václav Nárovec, CSc., e-mail: narovcova@vulhmop.cz, VÚLHM, v. v. i., VS Opočno